

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Avrea Gemma Christianorvm

Ruben, Leonhard

Paderbornae, 1604

V. Quomodo ex ipsa veritate noui testamenti probetur Christi resurrectio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68313)

nient, & edificabunt in templo Domini : & scietis
quia Dominus exercituum misit me ad vos. Erit
autem hoc, si auditu audieritis vocem Domini
Dei vestri.

CAPVT V.

Quomodo ex ipsa veritate noui testamenti probetur
Christi resurrectio.

M Atth. 28. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. *Vespere autem
Sabbati, qua lucessit in prima Sabbati, uenit
Maria Magdalene, & altera Maria videre se-
pulchrum. Et ecce terramotus factus est magnus.
Angelus enim Domini descendit de calo & accedens re-
uoluit lapidē, & sedebat super eum; erat autem aspe-
ctus eius sicut fulgur; & vestimentum eius sicut nix.
Pro timore autem eius exterriti sunt custodes, & fa-
cti sunt velut mortui. Respondens autem Angelus
dixit mulieribus: Nolite timere vos, scio enim quod
Iesum, qui crucifixus est, queritis: non est hic: surre-
xit enim, sicut dixit. Venite, & videte locum,
ubi positus erat Dominus. Et citò euntes dicite disci-
pulis eius quia surrexit: & ecce pracedet vos in Gao-
lileam: ibi eum videbitis: ecce pradixi vobis. Eg-
ressi erant citò de monumento cum timore, & gaudio
magno currentes nunciare discipulis eius. Vers. 11.
12. 13. 14. 15. *Qua cum abissent, ecce quidam de cui-
stodibus venerunt in ciuitatem, & nuncianerunt
principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant. Eo
congregati cum senioribus consilio accepto, pecuniam
copiosam dederunt militibus, dicentes: Dicite quia
Hic s discipulis**

discipuli eius nocte venerunt & furati sunt eum, nobis
 dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a praesidiis,
 suadebimus eis, & seceuros vos faciemus. At illi accu-
 pti a pecunia, fecerunt sicut erant edocti. Et diligenti-
 sum est verbum istud apud Iudaos, usque in hodiernum
 diem. Marc. 16. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. Et cum irax-
 sisset Sabbatum, Maria Magdalene, & Maria Ia-
 cobi, & Salome emerunt aromata, ut venientes unge-
 rent Iesum. Et valde mane una Sabbatorum, ve-
 niunt ad monumentum, orto iam sole. Et dicebant ad
 invicem; quis revolvat nobis lapidem ab ostio monu-
 menti? Et respicientes viderunt revolutum lapidem.
 Erat quippe magnus valde. Et introeuntes in monu-
 mentum, viderunt iuvenem sedentem in dextris, coco-
 pertum stola candida, & obstupuerunt. Qui dicit illis:
 Nolite expauescere: Iesum queritis Nazarenum,
 crucifixum: surrexit, non est hic, ecce locus ubi po-
 suerunt eum: sedite, dicite discipulis eius, & Petro
 quia praecedet vos in Galileam: ibi eum videbitis, sicut
 dixit vobis. Et illa exeuntes, fugerunt de monu-
 mento: inuaserat enim eas tremor & pavor: &
 nemini quicquam dixerunt, timebat enim. Surre-
 gens autem mane prima Sabbati, apparuit primo
 Maria Magdalene, de qua eiecerat septem demonia.
 Luc 24. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
 Una autem Sabbati valde diluculo venerunt ad mo-
 numentum, portantes quae parauerant, aromata,
 & inuenerunt lapidem revolutum a monumento. Et
 ingressae, non inuenerunt corpus Domini Iesu. Et
 factum est, dum mente consternatae essent de isto, ecce

duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti. Cum tunc
 merent autem, & declinarent vultum in terram, dixe-
 runt ad illas: quid queritis viventem cum mortuis? non
 est hic, sed serrexit: recordamini qualiter locutus est
 vobis, cum adhuc in Galilea esset, dicens: quia oportet
 filium hominis tradi in manus hominum peccato-
 rum, & crucifigi & die tertia resurgere. Et recorda-
 ta sunt verborum eius. Et regressa a monumento, nuno-
 ciauerunt haec omnia illis undecim, & ceteris omni-
 bus. Erat autem Maria Magdalene, & Ioanna, &
 Maria Iacobi, & cetera, quae cum eis erant, quae dice-
 bant ad Apostolos haec. Et visa sunt ante illos, sicut
 deliramentum verba ista: & non crediderunt illis.
 Petrus autem surgens, cucurrit ad monumentum, &
 procumbens vidit linteamina sola posita, & abiit se-
 cum mirans quod factum fuerat. Ioan. 20. 1. 2. 3. 4. 5.
 6. 7. 8. 9. Vna autem Sabbati, Maria Magdalene
 venit mane, cum adhuc tenebrae essent ad monumen-
 tum: & vidit lapidem sublatum a monumento. Cu-
 currit ergo, & venit ad Simonem Petrum, & ad
 alium discipulum, quem amabat Iesus, & dicit il-
 lis: Tulerunt Dominum de monumento, & ne-
 scimus ubi posuerunt eum. Exiit ergo Petrus,
 & ille alius discipulus, & venerunt ad monumen-
 tum. Currebant autem duo simul, & ille alius di-
 scipulus praecurrit citius Petro, & venit primus
 ad monumentum. Et cum se inclinasset, vidit
 posita linteamina, non tamen introiit. Venit
 ergo Simon Petrus sequens eum, & introiit
 in monumentum, & vidit linteamina pos-
 ita.

ra, & sudarium, quod fuerat super caput eius, cum
 linteaminibus positum, sed separatim involu-
 tum in unum locum. Tunc ergo introiit & ille di-
 scipulus qui venerat primus ad monumentum: &
 vidit, & credidit: nondum enim sciebant scriptu-
 ram, quia oportebat eum a mortuis resurgere. Abie-
 runt ergo iterum discipuli ad semetipsos. Idem ipse
 met prædixit. Matth. 12. 40. Sicut enim fuit Io-
 nas in ventre ceti tribus diebus, & tribus noctibus;
 Sic erit Filius hominis in corde terra, tribus diebus,
 & tribus noctibus. Ibidem cap. 16. 21. Exinde
 cepit Iesus ostendere discipulis suis, quia oportet
 eum ire Ierosolymam, & multa pati a Senioribus,
 & Scribis, & principibus sacerdotum, & occidi, &
 tertia die resurgere. Cap. 17. 22. Et occident
 eum, & tertia die resurget. Cap. 20. 22. Respon-
 dens autem Iesus, dixit: Nescitis quid petatis. Po-
 testis bibere calicem, quæ ego bibiturus sum? Dicunt
 ei: possumus. Marc. 8. 31. Et cepit docere eos quod
 nam oportet filium hominis pati multa, & reproba-
 ri a Senioribus & a summis Sacerdotibus, & Scribis,
 & post tres dies resurgere. Ibid. cap. 9. 30. Dicebat
 autem discipulos suos, & dicebat illis, quoniam Filius ho-
 minis tradetur in manus hominum, & occidetur, &
 occisus tertia die resurget. Cap. 10. 34. Et illudent ei,
 & conspuent eum, & flagellabunt eum, & interficient
 eum: & tertia die resurget. Luc. 11. 30. Nam sicut Iona
 fuit signum Ninivitis; ita erit & Filius hominis
 generationi isti. Ibidem cap. 18. 33. Et postquam
 flagellauerint, occident eum, & tertia die resurget.

Ioan. 2

IOAN. 2. 19 20. Respondit Iesus. & dixit eis: Solu-
 te templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud.
 Dixerunt ei Iudaei: Quadraginta & sex annis ad-
 ficatum est templum hoc, & tu in tribus diebus ex-
 citabis illud? Vers. 21. 22. Ille autem dicebat de
 templo corporis sui. Cum ergo surrexisset a mor-
 tuis, recordati sunt discipuli eius, quia hoc dicebat.
 & crediderunt scripturae, & sermone, quem dixit Je-
 sus. Factum & impletum etiam docent Apo-
 stoli. Act. 1. 22. Incipiens a baptismo Ioannis
 usque in diem, qua assumptus est a nobis, testem re-
 surrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis. Vers.
 24. Et orantes dixerunt: Tu Domine qui corda
 nostri omnium, ostende, quem elegeris ex his duobus
 unum. Ibidem cap. 2. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29.
 30. 31. 32. Viri Israelitae, audite verba haec: Iesum
 Nazarenum virum approbatum a Deo in vobis,
 virtutibus, & prodigijs, & signis, qua fecit Deus per
 illum in medio vestri, sicut & vos scitis: hunc de fra-
 nulo consilio, & praescientia Dei traditum, per ma-
 nus iniquorum affligentes interemistis, quem Deus
 suscitavit, soluit doloribus inferni, iuxta quod im-
 possibile erat teneri illum ab eo. David enim dicit
 in eum: Providebam Dominum in conspectu meo
 semper: quoniam a dextris est mihi ne commovear:
 propter hoc latatum est cor meum, & exultavit lin-
 gua mea, in super & caro mea requiescet in spe: quonia
 non derelinques animam meam in inferno, nec dabis
 sanctum tuum videre corruptionem. Notas mihi fe-
 cisti vias vitae: & replebis me iucunditate cum facis

tua. Viri fratres, liceat audenter dicere ad vos de
 patriarcha David quonia defunctus & sepultus est, &
 sepulchrum eius est apud nos usq; in hodiernum diem.
 Propheta igitur cum esset, & sciret quia iurando
 iurasset illi Deus de fructu lumbi eius sedere su-
 per sedem eius: providens, locutus est de resurre-
 ctione Christi, quia neq; derelictus est in inferno, ne-
 que caro eius vidit corruptionem. Hunc Iesum re-
 suscitavit Deus, cuius omnes nos testes sumus. Cap.
 3. 25. 26. Vos estis filij Prophetarum, & testamen-
 ti, quod disposuit Deus ad patres nostros, dicens ad
 Abraham: & in semine tuo benedicentur omnes
 tribus terra. Vobis primum Deus suscitans Filium
 suum, misit eum benedicentem vobis: ut conuer-
 rat se unusquisq; a nequitia sua. Cap. 4. 1. 2. 3. Lo-
 quentibus autem illis ad populum, supervenerunt
 Sacerdotes, & magistratus templi, & Sadducari, do-
 lentes quod docerent populum, & annuntiarent in
 Iesu resurrectionem ex mortuis: & iniecerunt ut
 eos manus, & posuerunt eos in custodiam in ira-
 stinum: erat enim iam vespera. Vers. 3. Et
 virtute magna reddebant Apostoli testimonium re-
 surrectionis Iesu Christi Domini nostri; & gratia
 magna erat in omnibus illis. Cap. 10. 39. 40. 41.
 42. 43. Et nos testes sumus omnium, quae factae
 sunt in regione Iudeorum, & Ierusalem, quem occide-
 runt suspendentes in ligno. Hunc Deus suscitavit
 tertia die, & dedit eum manifestum fieri non omni
 populo, sed testibus praordinatis a Deo: nobis
 qui manducavimus & bibimus cum illo postquam
 resurrexit

resurrexit à mortuis. Et praecepit nobis predicare
 populo, & testificari quia ipse est, qui constitutus
 est à Deo iudex vivorum, & mortuorum. Huius
 omnes prophetae testimonium perhibent, remissio-
 nem peccatorum accipere per nomen eius omnes,
 qui credunt in eum. Cap. 13. 29. 30. 31. 32. 33.
 34. 35. 36. 37. Cumque consummassent omnia quae de
 eo scripta erant, deponentes eum de ligno, posue-
 runt eum in monumento. Deus vero suscitavit
 eum a mortuis tertia die: qui visus est per dies
 multos his, qui simul ascenderant cum eo de Ga-
 lileae in Ierusalem: qui usque nunc sunt testes eius ad
 plebem. Et nos vobis annunciamus eam, quae ad
 patres nostros repromissio facta est: quoniam
 hanc Deus adimplevit filiis nostris resuscitans Ie-
 sum, sicut & in psalmo secundo scriptum est: Fi-
 lius meus es tu, ego hodie genui te. Quod au-
 tem suscitavit eum à mortuis, amplius iam non
 reuersurum in corruptionem, ita dixit. Quia
 dabo vobis sancta David fidelia. Ideoque & alias
 dixit: Non dabis Sanctum videre corruptionem.
 David enim in sua generatione cum administras-
 set, voluntati Dei dormiuit: & appositus est ad
 patres suos, & vidit corruptionem. Quem vero
 Deus suscitavit a mortuis, non vidit corruptio-
 nem. Cap. 17. 2. 3. Secundum consuetudinem
 autem Paulus introiit ad eos, & per sabbata tria
 disserabat eis de scripturis, ad aperiens & insinuans
 quia Christum oportuit pati, & resurgere à mortuis,
 & quia hic est Iesus Christus, quem ego annuncio vo-
 bis.

bis. Vers. 30. 31. 32. Et tempora quidem huiusmodi ignorantia despicens Deus, nunc annunciat hominibus, ut omnes ubique pœnitentiam agant; eo quod statuit diem, in quo iudicaturus est orbem in equitate, in viro, in quo statuit, fidem præbens omnibus, suscitans eum a mortuis. Cum autem audissent resurrectionem mortuorum, quidam quidem irridebant, quidam verò dixerunt: Audiamus te de hoc iterum. Rom. I. 4. 5. Qui predestinatus est Filius Dei in virtute secundum spiritum sanctificationis ex resurrectione mortuorum Iesu Christi Domini nostri; per quem accepimus gratiam, & Apostolorum ad obediendum fidei in omnibus gentibus pro nomine eius. Ibidem cap. 6. 8. 9. 10. Si autem mortui sumus cum Christo: credimus quia simul etiam vivemus cum Christo: scientes quod Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur. Quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel; quod autem vivit, vivit Deo. Cap. 8. 10. 11. Si autem Christus in vobis est: corpus quidem mortuum est propter peccatum, spiritus vero vivit propter iustificationem. Quod si spiritus eius, qui suscitavit Iesum a mortuis, habitat in vobis: qui suscitavit Iesum Christum a mortuis, vivificabit & mortalia corpora vestra propter inhabitantem spiritum eius in vobis. Cap. 14. 8. 9. Siue enim vivimus, Domino vivimus: siue morimur, Domino morimur. Siue ergo vivimus siue morimur, Domini sumus. In hoc enim Christus mortuus est, & resurrexit: ut & mortuorum, & vivorum dominus

tur. 1. Corinth. 15. 3. 4. 5. Tradidi enim vobis
 in primis quod & accepi : quoniam Christus
 mortuus est pro peccatis nostris secundum scriptu-
 ras : & quia sepultus est ; & quia resurrexit tertia
 die secundum scripturas : & quia visus est Cepha,
 & post hoc undecim. Vers. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18.
 19. 20. 21. 22. 23. Si autem Christus predicatur
 quod resurrexit a mortuis, quomodo quidam dicunt
 in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est ?
 Si autem resurrectio mortuorum non est : neq; Chri-
 stus resurrexit. Si autem Christus non resurre-
 xit, inanis est ergo predicatio nostra, inanis est &
 fides vestra : inuenimur autem & falsi testes Dei :
 quoniam testimonium diximus aduersus Deum,
 quod suscitauerit Christum, quem non suscitauit,
 si mortui non resurgunt. Nam si mortui non resur-
 gant, neq; Christus resurrexit. Quod si Christus
 non resurrexit, vana est fides vestra, adhuc enim e-
 stis in peccatis vestris. Ergo & qui dormierunt in
 Christo, perierunt. Si in hac vita tantum in Chri-
 sto sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus
 hominibus. Nunc autem Christus resurrexit a
 mortuis primitia dormientium, quoniam quidem
 per hominem mors, & per hominem resurrectio mor-
 tuorum. Et sicut in Adam omnes moriuntur,
 ita & in Christo omnes viuificabuntur. Vnus-
 quisq; autem in suo ordine, primitia Christus,
 deinde ij, qui sunt Christi, qui in aduentu eius crea-
 diderunt. 2. Cor. 5. 14. 15. 16. Caritas enim Chri-
 sti urget nos : estimantes hoc, quoniam si vnus pro
 1t
 omnibus

omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt, & pro
 omnibus mortuus est Christus: ut & qui uiuunt, non
 sibi non uiuant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est & resur-
 rexit. Itaque nos ex hoc neminem nouimus secundum
 carnem. Et si cognouimus secundum carnem Chri-
 stum: sed nunc iam non nouimus. Eph. 1. 20. Quam
 operatus est in Christo, suscitans illum a mortuis,
 & constituens ad dexteram suam in caelestibus. Phil.
 3. 8. 9. 10. 11. Veruntamen existimo omnia detrimentum
 esse propter eminentem scientiam Iesu Christi
 Domini mei: propter quem omnia detrimentum
 feci, & arbitror ut stercora, ut Christum lucrifi-
 ciam, & inueniar in illo, non habens meam iustitiam,
 qua ex lege est, sed illam, qua ex fide est Christi Iesu:
 qua ex Deo est iustitia in fide, ad cognoscendum il-
 lum, & uirtutem resurrectionis eius, & societatem
 passionum illius: configuratus morti eius: si quomo-
 do occurrat ad resurrectionem, qua est ex mortuis.
 Col. 2. 9. 10. 11. 12. Quia in ipso inhabitat omnis
 plenitudo diuinitatis corporaliter: & estis in illo re-
 pleri, qui est caput omnis principatus, & potestatis
 in quo & circumcisi estis non circumcissione mansuetudinis
 in expoliatione corporis carnis: sed in circumcissio-
 ne Christi: consepulti ei in Baptismo, in quo & re-
 surrexistis per fidem operationis Dei, qui suscitauit
 illum a mortuis. Ibidem cap. 3. 1. 2. 3. 4. Igitur
 consurrexistis cum Christo: qua sursum sunt quere-
 re, ubi Christus est in dextera Dei sedens: qua
 sursum sunt sapite, non qua super terram. Mortui
 enim estis, & uita uestra est abscondita cum
 Christo

Christo in Deo. Cum autem Christus aparuerit uis
 ta uestra : tunc & uos apparebitis cum ipso in glo-
 ria. 1. Theff. 4. 14. Hoc enim uobis dicimus in
 uerbo Domini, quia nos, qui uiuimus, qui residuis
 sumus in aduentum Domini, non proueniemus eos,
 qui dormierunt. 2. Timoth, 2. 7. 8. 9. 10. Intel-
 lige qua dico : dabit enim tibi Dominus in omni-
 bus intellectum. Memor esto Dominum Iesum
 Christum resurrexisse a mortuis ex semine Dauid,
 secundum Euangelium meum in quo laboro usq; ad
 uincula quasi male operans : sed uerbum Dei non est
 alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos, ut &
 ipsi salutem consequantur, qua est in Christo Iesu
 cum gloria caelesti. 1. Petr. 1. 3. 4. 5. Benedictus
 Deus & Pater Domini nostri Iesu Christi, qui se-
 cundum suam misericordiam magnam regenerauit
 nos in spem uiuam, per resurrectionem Christi ex
 mortuis, in hereditatem incorruptibilem, & incontae-
 minatam, & immarcessibilem, conseruatam in caelis
 in uobis, qui in uirtute Dei custodimini per fidem in
 salutem, paratam reuelari in tempore nouissimo.
 Ibidem cap. 3. 21. 22. Quod & uos nunc similis for-
 ma saluos facit baptisma : non carnis depositio
 sordium, sed conscientia bona interrogatio in Deum
 per resurrectionem Iesu Christi, qui est in dextera
 Dei, deglutiens mortem ut uita aeterna heredes ef-
 ficeremur ; profectus in caelum subiectis sibi angelis,
 & potestatibus, & uirtutibus. Reliqua ex se-
 quentibus decem apparitioni-
 bus patebunt.